

Гольонко Богдан Степанович,
студент факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка;
Заруба Артем Олександрович,
студент факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ

Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті визначає основною метою створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, а також формування покоління, здатного навчатися протягом життя та розвивати цінності громадянського суспільства. Тому в освітній системі країни пріоритет надається особистісному розвитку, зокрема розвитку творчого потенціалу та здібностей. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми в трудовому навчанні є ефективне використання різних методів, включаючи інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Творчі здібності пов'язані зі створенням оригінальних продуктів, пошуком нових методів здобуття й застосування інформації у практичній діяльності. Найбільш ефективним шляхом досягнення цих завдань є поєднання сучасних педагогічних технологій з ІКТ, що сприяє всебічному розвитку особистості та розкриттю її творчого потенціалу.

Впровадження ІКТ в освіті передбачає активне застосування психолого-педагогічних інновацій, що дозволяють інтенсифікувати освітній процес, надаючи учням доступ до великого обсягу інформації та можливостей її аналізу, підвищуючи їхні інтелектуальні здібності та перебудовуючи пізнавальну діяльність.

Використання програмних засобів, таких як електронні підручники, навчальні посібники та мультимедійні енциклопедії, надає учням доступ до великого обсягу нової інформації, яка в традиційному друкованому вигляді практично недоступна. Це сприяє формуванню у школярів здатності виявляти й аналізувати проблеми, що є однією з ключових характеристик творчої особистості. Тому навчальний матеріал слід подавати у проблемно-дискусійній формі, з висвітленням різних точок зору, підходів та альтернативних рішень.

Використання комп'ютерних і мультимедійних засобів дозволяє демонструвати та аналізувати технологічні операції, їх послідовність, а також спостерігати за зміною об'єктів та створювати креслення. Завдяки комп'ютерним технологіям у процесі трудового навчання стає можливим розвивати такі важливі риси, як уважність, спостережливість і зосередженість, що є основою для формування творчої особистості.

Комп'ютерні технології мають великі можливості для розвитку технічного мислення, яке відрізняється своєю теоретико-практичною сутністю, тобто тісним зв'язком між поняттями, образами та практикою. Це означає, що теоретичні знання повинні постійно перевірятися на практиці, а практичні дії – теоретично осмислюватися. Для ефективного засвоєння понять і образів, а також для моделювання ситуацій доцільно використовувати ІКТ. Розв'язати складну технічну задачу лише шляхом абстрактного мислення складно, і успіх вирішення часто залежить від того, наскільки добре візуалізована ситуація.

Розвиток творчих здібностей в учнів неможливий без практичної діяльності, тому важливо проводити лабораторні роботи, експерименти та технічну творчість. Дослідження показують, що використання комп'ютерної техніки значно підвищує ефективність практичної діяльності завдяки активізації розумової активності, яка, у свою чергу, стимулює практичну діяльність. Однією з важливих рис творчих здібностей є їх оперативність, тобто здатність швидко приймати правильні рішення в нестандартних ситуаціях, швидко сприймати та застосовувати інформацію.

Використання ІКТ дозволяє створювати різноманітні ситуації для розвитку цієї оперативності. Творчі здібності базуються на рівноправній взаємодії понять, образів та практичних дій, і високий їх рівень допомагає легко переводити завдання в образи та схеми, а потім – у практичні дії.

Ефективність використання комп'ютерних технологій у формуванні творчих здібностей учнів була б значно вищою за умови наявності спеціально розроблених педагогічних програмних засобів. Однак наразі таких програм ще недостатньо. Щоб програмні засоби в освітньому процесі були корисними й ефективними, важливо, щоб вони подавали необхідну інформацію в цікавій формі, були послідовними, відповідали віковим особливостям учнів і дотримувалися ергономічних та санітарно-гігієнічних вимог.

Список використаної літератури

1. Гуревич Р. С. Чи потрібен комп'ютер на уроках трудового навчання. Трудова підготовка в закладах освіти. 2001. № 3. С. 6-10.